

Annettu julkipanon
jälkeen

Antopäivä
31.8.2018

Päätösnumero
18/0332/2

Diaarinumerot
01220/17/5404
01232/17/5404

Asia Maa-aineslupaa koskeva valitus

Asianosaiset

Valittajat 1. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
2. Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Luvansaaja Tampereen Kaivin Oy (sulautumisen jälkeen Hervannan Kaivin Oy)

Päätös, josta valitetaan

Ruoveden ympäristölautakunnan päätös 4.5.2017 § 34,
annettu julkipanon jälkeen 10.5.2017

Ympäristölautakunta myönsi Tampereen Kaivin Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan hiekan ja soran ottamiseen Ruoveden kunnan Pohjan kylässä sijaitsevalta tilalta Kiuru 3 (702-416-4-8) yhteensä 3,358 ha:n kokoiselta ottamisalueelta. Otettavan aineksen määrä on 226 000 m³. Päätös on voimassa 10.5.2027 saakka.

Päätöksessä on annettu muun ohella seuraavat lupamääräykset:

---

2. Maa-ainesten ottamisalueen ja kantatie 66:n välillä oleva 50 metrin suoja-alueelle tulee istuttaa puiden taimia riittävästi, jotta alueelle muodostuisi

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelinvaihe	Faksi	Sähköposti
Raatihuoneenkatu 1 13100 HÄMEENLINNA	Arvi Kariston katu 5 13100 HÄMEENLINNA	029 56 42200	029 56 42269	hameenlinna.hao@oikeus.fi

maisemaa suojaava puusto kantatielle päin. Alue on istutettava viimeistään 12 kuukauden aikana tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

---

6. Työkoneiden säilytys ja tankkausalue tulee varustaa vettä läpäisemättömällä pinnalla, pinnoitteella tai suojakalvolla. Säilytyspaikka tulee olla reunoilta korotettu. Työkoneiden säilytys- ja tankkauspaikka tulee olla valmis ennen ottamistoiminnan aloittamista.

---

8. Ottaminen tulee aloittaa alueen pohjoisreunalta niin, että ottamissuunta on pohjoisesta etelään päin, jolloin ottaminen etenee rintauksen suojassa tielle päin.

9. Ottamista ei saa ulottaa viittä (5) metriä lähemmäksi ylintä havaittua pohjavedenpintaa eikä alle ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottamistasoa +124.54 (mpy) (N2000).

10. Pohjaveden pinnan korkeutta on seurattava alueella olevasta havaintoputkesta neljä kertaa vuodessa noin kolmen kuukauden välein. Havainnoista on pidettävä kirjanpitoa, joka on toimitettava lupaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Tarkkailutietojen perusteella alinta kaivuutasoa voidaan tarkistaa ottamistoiminnan aikana.

11. Alueella olevasta pohjavedenhavaintoputkesta tulee ottaa kerran vuodessa pohjaveden laadun seuranta varten näyte, josta tulee analysoida: haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja öljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µ/l). Tarkkailumääräystä voidaan muuttaa lupaviranomaisen päätöksellä. Pohjaveden laadun tarkkailutulokset tulee toimittaa lupaviranomaiselle sekä Pirkanmaan ELY-keskukseen vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

---

13. Kuormaus- ja kuljetuskaluston tankkausta ei ottamisalueella saa tehdä paitsi toimintaa varten suunnitellussa ja lupaviranomaisen hyväksymässä paikassa. Työkoneiden huoltotoimenpiteitä ei saa tehdä ottamisalueella.

14. Mikäli alueella varastoidaan polttoaineita, öljyjä tai muita ympäristön kannalta haitallisia aineita, aineet on varastoitava lupaviranomaisen hyväksymällä tukitoiminta-alueella, jolle on rakennettu maaperän ja pohjaveden suojaukset. Varastointi on suoritettava siten, että säiliöiden ja pakkausten rikkoutuessa aineiden leviäminen ympäristöön on estetty. Mahdollisten säiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai sijoitettuna suoja-altaaseen, jonka tilavuus on vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan suurimman säiliön tilavuus. Säiliöissä tulee olla laponesto-, ylitäytönesto- ja lukitusjärjestelmät.

Päätöksen perustelujen mukaan suunnitelmien ja lupamääräysten mukaisesta ottamisesta ei aiheudu ennalta arvioiden maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Lupamääräykset huomioon ottaen ottamisen ei katsota aiheuttavan sellaista seurausta, joka on maa-aineslain 3 §:n mukaisesti kielletty.

Käsittely hallinto-oikeudessa

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus

Ympäristölautakunnan päätös on kumottava.

Päätös on lainvastainen. Ottamisalue sijaitsee luonnon- ja maisemansuojelun kannalta paikallisesti arvokkaalla Kuuroharju-Tuomelanharjun harjualueella. Kuuroharju-Tuomelanharju kuuluu geologisesti merkittävään Ruoveden harjujaksoon. Alue on säilynyt kohtuullisen luonnontilaisena. Valituksenalaisen päätöksen mukainen sallittu ottamismäärä on kohtalaisen suuri, ja lupa on myönnetty alueelle, jolla ei juuri ole ollut aikaisempaa ottamistoimintaa. Haettu ottaminen tuhoaisi alueella geologisen ja geomorfologisen kokonaisuuden kannalta arvokasta harjunosaa. Lisäksi ottaminen katkaisee paikallisesti arvokkaan harjualueen yhtenäisyyden.

Ottamisalue sijoittuu arvokkaan harjualueen keskiosaan, joka kuuluu osana Sisä-Suomen reunamuodostuman vyöhykkeeseen. Ottamisalueelle sijoittuu myös sulavesi- tai purku-uoma. Ottamisalue rajoittuu suppaan. Kuuroharjun aluerajausta on laajennettu vuonna 2014 tälle alueelle, johon nyt liittyvät myös alueen luoteispuolella oleva suppa-alue ja harjanne. Rajausmuutos on tehty korvaamaan maa-ainesten ottamisen myötä menetettyä aluetta, mutta se laajentaa myös alueen geologista moninaisuutta. Harjumuodostumiin liittyy tasaisempia ja pinnanmuodoiltaan vaihtelevampia alueita, jotka muodostavat yhdessä geologisen kokonaisuuden. Suunniteltu ottaminen tuhoaisi arvokasta ja luonnontilaista harjunosaa. Ottamistoiminta tulisi tuhoamaan myös luonnontilaisen harjualueen yhtenäisyyden. Ottaminen sijoittuisi kantatien välittömään läheisyyteen ja tulisi näkymään harjumaisemassa laajalti. Kantatieltä 66 tulisi välitön näköyhteys ottamisalueelle, koska tienvarsimaisemaa suojaavaa puus-toa ei ole juurikaan jäljellä. Myös näkymä vanhalle, arvokkaan harjualueen ulkopuolelle rajatulle ottamisalueelle avautuisi.

Hakijalla on myös toinen lupahakemus samalla paikallisesti arvokkaalla harjualueella sen eteläosassa. Nyt haetun maa-ainestuluvan myöntäminen vaikuttaisi olennaisesti koko harjualueeseen myös tämän aiemman lupahakemuksen kohteen osalta. ELY-keskus on valittanut myös aiemmasta lupapäätöksestä, sillä harjualue muodostaa kokonaisuuden, jonka geologisen moninaisuuden turvaamiseksi vaaditaan alueen kokonaisvaltaista tarkastelua ja toimenpiteitä. Hallinto-oikeuden tulee tarkastella tilannetta koko harjualueen kannalta, huomioiden molemmat ELY-keskuksen valitukset.

Ottamisalueen edellä kuvatut olosuhteet huomioon ottaen hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi puheena olevalla harjujaksolla muutoksia, joita on pidettävä maa-ainestulun 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumisena. Lautakunnan päätös on ristiriidassa ainesten ottamiselle maa-ainestulussa asetettujen rajoitusten kanssa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry:n valitus

Ympäristölautakunnan päätös on kumottava ja maa-ainestulupahakemus hylättävä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan luontoselvityksen maastotyöt on tehty marraskuussa. Ajankohta ei anna todenmukaista kuvaa esimerkiksi alueen linnustosta eikä putkilokasveista ja on siltä osin erittäin puutteellinen eikä täytä tehtäväänsä.

Vahvistetussa ja 29.5.2017 voimaan tulleessa Pirkanmaan maakuntakaavassa aluetta ei ole osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi. Maakuntakaavan tausta-aineistoon kuuluvan POSKI-raportin mukaan alue on maa-ainesten ottoon soveltumaton. Ottoalue sijaitsee maakuntakaavan mukaan tärkeällä vedenhankintaan sijoittuvalla pohjavesialueella. Valittajien tietojen mukaan hankkeelle ei ole haettu vesilain mukaista lupaa, jota maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 4 kohta edellyttää. Pohjavedelle aiheutuu pilaantumisvaara, kun alueella käytetään raskaita työkoneita, joilla on rikkoutumisvaara (hydrauliikkaletkut, vaihteistoöljyt, polttonesteet). 5-8 metrin suojakerros on melko vähän ja mitään varmuutta maamassojen siirron vaikutuksista pohjaveden laatuun ei ole.

Alue sijoittuu paikallisesti arvokkaan harjualueen keskiosiin. POSKI-hankkeen loppuraportin mukaan alue edustaa kaunista maisemakuvaa ja sillä on luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä erikoisia luonnonesiintymiä. Arvot tulee huomioida maankäytön suunnittelussa. Erikoisilla luonnonesiintymillä tarkoitettaneen suppia, joita alueella esiintyy. Toteutuessaan ottamisalue heikentäisi harjualueen arvoja, eivätkä arvot ole enää palautettavissa. Ottohanke on maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien vastainen.

Maa-aineslupa nyt kyseessä olevalle alueelle ei tue ympäristön kestävästä kehitystä. Ottoalue on nykyisellään luonnontilainen. Tällaiset alueet tulisi säästää ja kohdistaa ottotoiminta sellaisille alueille, joissa ympäristö on jo turmeltunut kyseisen toiminnan seurauksena.

Lausunnot ja selitykset

Ruoveden ympäristölautakunta on antanut lausunnon.

Tampereen Kaivin Oy on antanut selityksen. Valitukset tulee hylätä. Hankkeen toteuttaminen ei aiheuta maa-aineslain 3 §:ssä mainittuja ottamistoimintaa esittäviä vaikutuksia eikä myöskään sellaisia vesilain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja muutoksia pohjaveden määrässä tai laadussa, joiden nojalla hankkeelle tulisi hakea erillistä vesilain mukaista lupaa.

POSKI-hankkeen yhteydessä tehdyt selvitykset ja luokitukset on otettu riittävästi huomioon lupaharkinnassa sekä myönnetyn luvan ehdoissa. POSKI-luokituksilla ei myöskään sellaisenaan ole sitovaa oikeudellista merkitystä harkittaessa ottamisluvan myöntämisen edellytyksiä. Harjualueen kohdekuvauksissa mainittuja geologisia ja geomorfologisia erityispiirteitä, luonnon merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä ei esiinny valituksenalaisella ottoalueella.

Ottoalue sijaitsee maaston muodoiltaan lähes tasaisella, ympäröivään alueeseen nähden alavalla kohdalla. Alueella on hiljattain suoritettu avohakkuu. Alueen pohjoispuolella, naapurikiinteistön puolella sijaitseva suppa rajautuu selkeästi ottoalueen ulkopuolelle. Nyt kyseessä olevalle alueelle ei ole ollut aiempaa maa-ainesten ottoa, mutta alue liittyy kiinteästi jo nyt maa-ainesten oton vuoksi harjualuerajauksen ulkopuolelle jätettyyn alueeseen. Ottoaluetta

rajaa sen eteläpuolella suhteellisen vilkkaasti liikennöity kantatie 66 (Siikakankaantie). Ottoalueen läpi kulkee 20 kV:n voimalinja. Valituksissa esitetään, että Kuuroharju-Tuomelanharju on säilynyt kohtuullisen luonnontilaisena. Tämä voi pitää paikkaansa koko harjualueella ajatellen, mutta valituksenalaista ottoaluetta ei voida tällä hetkellä katsoa kovinkaan luonnontilaiseksi. Ottoalue sijaitsee Kuuroharjun kohdekuvauksessa kuvattujen harjuselänteiden laitamilla, eikä katkaise selännejaksoja. Ottoalueella ei sijaitse suppia, harjanteita tai muita geomorfologisia erityispiirteitä. Haettu ottoalue on pinta-alaltaan 3,358 hehtaaria, joka käsittää vain 1,86 % koko harjualueen 180,1 hehtaarin alueesta, eikä se sijaitse Kuuroharjun kohdekuvauksessa mainittujen erityisten geologisten muodostumien alueella.

Maakuntakaavan EOk-merkinnän tarkoitus on turvata tiettyjen, merkittävien varantojen varaaminen ottotoiminnalle, ei kohdistaa kaikkea alueen maa-ainesten ottoa ainoastaan näille alueille. Maakuntakaavassa on myös huomioitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellut harjualueet ge1 -merkinnällä. Myönnetyn luvan mukainen ottoalue ei sijaitse tällaisella alueella, joten kaava ei aseta rajoitusta luvan myöntämiselle.

Kuuroharju–Tuomelanharjun kohdekuvauksessa ei mainita erikseen erityisiä maisemakohteita, alueen todetaan liittyvän maaseudun kulttuurimaisemaan ja tienvarsimaisemaan. Ottaminen vaikuttaa Siikakankaantien tienvarsimaisemaan noin 200 metrin pituudelta, mutta metsähakkuut ja alueella käynnissä oleva muu ottotoiminta näkyvät jo tielle. Ottamisalueen kohdalla ei ole mistään suunnasta katsottuna erityisen kaunista maisemakuvaa tai tavanomaisesta harjumaisemasta selvästi erottuvaa kauneusarvoa, joka turmeltuisi laajasti ja täydellisesti ottamistoiminnan seurauksena.

Ottosuunnitelmassa esitetty suojakerrospaksuus on suurempi kuin Ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten kestävä käyttö (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, s. 99) esitetty suositus. Luvanhakija on esittänyt hakemuksessaan kaluston käyttöön ja öljytuotteiden säilytykseen liittyvät toimenpiteet, joilla pohjavesien pilaantuminen estetään. Nämä toimenpiteet on kirjattu myös lupapäätöksen ehtoihin.

Nyt kyseessä oleva hanke ja hakijan toinen ottohanke saman harjualueen eteläosassa ovat erillisiä hankkeita, joilla on välimatkaa yli 1 km. Vaikka hankkeet sijaitsevat samalla harjualueella, alueiden geologiset ja luonnonolosuhteet poikkeavat toisistaan siinä määrin, että hankkeista tehdyt päätökset ja niistä tehdyt valitukset tulisi käsitellä erillisinä asioina.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut vastaselityksen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry ovat antaneet vastaselityksen.

Hervannan Kaivin Oy:lle on lähetetty vastaselitykset tiedoksi.

Merkintä

Tämä asia on käsitelty ja ratkaistu yhtä aikaa Ruoveden ympäristölautakunnan Tampereen Kaivin Oy:lle 23.2.2017 § 13 myöntämästä ja samalle harjujaksolle sijoittuvasta maa-ainestuvasta tehdyn valituksen kanssa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Samanaikaisesti 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 5 §:n 2 momentin mukaan ottamissuunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvitettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Alueselvitykset

Asiassa on kysymys hiekan ja soran ottamisesta Ruoveden kunnan alueella sijaitsevalta Kuuroharju-Tuomelanharjun alueelta. Ottamisalue sijaitsee Pohjan kylässä tilalla Kiuru 3 (702-416-4-8) välittömästi valtatie 66:n koillispuolella. Ottamisalueen pinta-ala on 3,358 hehtaaria. Maa-aineksia on tarkoitus ottaa kymmenen vuoden aikana noin 226 000 m³. Kohteesta ei ole aikaisemmin otettu maa-aineksia.

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Pirkanmaan 29.3.2007 vahvistetussa 1. maakuntakaavassa alue on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeäksi pohjavesialueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua. Jo voimaan tullessa, mutta vielä lainvoimaa vailla olevassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssä ottamisalue sijaitsee niin ikään tärkeällä vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Alue on sorapohjainen, avohakattu ja korkeusolosuhteiltaan suhteellisen tasainen. Alueen metsä on ollut luonnostaan mäntypuuvaltaista kuivahkoa kangasmetsää. Valtatie 66:n keskilinjan ja ottamisalueen väliin jää 50 metriä leveä vyöhyke, jolle tulee lupaehdon mukaan istuttaa puiden taimia riittävästi, jotta alueelle muodostuisi maisemaa suojaava puusto kantatielle päin. Maa-ainesten oton päätyttyä luiskat maisemoidaan suunnitelman ja lupaehtojen mukaan kaltevuuteen 1:3.

Ottamisalue sijoittuu Kuuroharju-Tuomelanharjun paikallisesti arvokkaan harjualueen keskiosaan. Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 taustaselvityksenä on Pirkanmaan POSKI-hankkeessa (Pohjaveden suojelun- ja kiviaineshuollon yhteensovittamishanke) laadittu Pirkanmaan arvokkaiden harjualueiden inventoinnin tarkistus 2014. Siinä on tarkistettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat harjualuerajaukset ja niiden inventointien tiedot. Nyt kyseessä oleva alue ei ole kuulunut aikaisemman Pirkanmaan harjuluonto - inventoinnin (1990) mukaisen Kuuroharju-Tuomelanharjun harjualuerajauksen sisään, vaan se on lisätty rajaukseen vuoden 2014 inventoinnissa. Tätä on perusteltu sillä, että laajennuksen tarkoituksena on korvata hieman Kuuroharjun keskiosasta maa-ainesten ottamisen myötä menetettyä aluetta.

Vuoden 2014 inventoinnissa Kuuroharju-Tuomelanharjua on kuvailtu seuraavasti: Maaseudun kulttuurimaisemaan ja tienvarsimaisemaan liittyvä Kuuroharju-Tuomelanharju kuuluu pääsuunnaltaan luode-kaakkosuuntaiseen, Sisä-Suomen reunamuodostuman proksimaalivyöhykkeen harjujaksoon. Alue käsittää keskikokoisia ja pienehköjä harjuselännteitä sekä osan harjulaajentumasta, joka keskimmaisesta osastaan on maa-ainesten ottamisalueena. Alueen eteläpäässä on reunamuodostuman proksimaalimaastoa, rinnakkaisia kumpuja ja harjanteita sekä näiden välisiä suppia. Lisäksi kallioperäkohoumien väliseen laaksoon on kerrostunut harjanne, suppajono ja laaksontäytemäinen tasanne. Eteläosan reunamuodostumaan liittyvä proksimaaliselänne on noin 500 m pitkä, 50-100 m leveä ja 10-15 m korkea. Kantatie 66:n pohjoispuolella on noin 300 m pituinen osa samaa selännettä, joka on noin 15 m korkea, pyöreähkölakinen ja jonkin verran kumpuileva. Kuuroharjun keskiosassa on alun perin ollut selännelaajentuma, johon liittyy jaksoon nähden poikittainen harjanne. Alueen kasvillisuus on puolukkatyypin/variksenmarja-puolukkatyypin sekä karuimmilla kohdilla kanervatyypin kangasmetsää. Alue edustaa kaunista maisemakuvaa ja sillä on luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä erikoisia luonnonesiintymiä. Arvoluokituksien mukaan alue on ympäristöstään selvästi erotettava, geologisesti jokseenkin merkittävä, maisemallisesti merkittävä sekä biologisesti ja monikäytön kannalta jokseenkin merkittävä.

Ottamisalue on osa harjujakson luode-kaakkoissuuntaista keskiselännettä, jonka jäljellä olevat korkeimmat kohdat sijaitsevat ottamisalueen pohjoispuolella. Alue liittyy selännelaajentumaan ja siihen liittyvään poikittaiseen harjanteeseen. Naapurikiinteistöllä, ottamisalueen pohjoispuolella oleva suppa jää ottamisalueen ulkopuolelle. Välittömästi ottamisalueen itä-koillispuolella sijaitsee laaja soranottoalue, joka on rajattu aukkona paikallisesti arvokkaan harjualueen rajauksen ulkopuolelle. Ottamisaluetta koskevan luontoselvityksen mukaan selvitysalueen itäreunalta avautuvassa näkymässä Kuuroharju ei enää kohoa harjuna, vaan avautuu laaksona. Kuuroharjun eteläkärjen jääne kohoa kuitenkin vielä melko jyrkkänä rinteinä heti selvitysalueen kaakkoisrajan vieressä.

Ottamissuunnitelman mukaan ottamisen alin taso on +124,50 (N2000). Alimman ottotason ja pohjaveden väliin jää 5 - 8 metrin suojakerrospaksuus. Suunnitelma-alue sijaitsee Jäminkipohjan vedenhankintaa varten tärkeällä I-luokan pohjavesialueella. Jäminkipohjan vedenottamo sijaitsee harjun luoteispäässä ja matkaa sinne on suunnitelma-alueelta noin 2 km. Hakemusasiakirjojen mukaan pohjavesitietojen täydentämiseksi ottoalueen pohjoisrajan tuntumaan on asennettu uusi pohjavesiputki 24.10.2016. Uudesta putkesta pohjaveden korkeudeksi mitattiin +116,59 (N2000). Ottamissuunnitelman mukaan pohjavesikerros näyttäisi seuraavan pintamaakerrostumien alla olevaa kallioperää maastonmuotojen mukaan, tilan Kiuru 3 kohdalla maasto on alavampaa ja tasaisempaa kuin sen itäpuolella olevien ottoalueiden kohdalla ja myös pohjaveden pinta on alempana. Välittömästi suunnitellun ottoalueen itäpuolella, olemassa olevalla soranottoalueella sijaitsee pohjaveden tarkkailuputki (PV1). Sen pohja on tasolla +121,08 (N60). Siinä ei ole tarkkailujaksolla 2011 - 2013 havaittu vettä lainkaan. Suunnittelualan läheisyydessä sen koillispuolelta sijaitsee toinen havaintoputki (PV2). Samalla tarkkailujaksolla sen vedenpinnankorkeus on ollut korkeimmillaan +119,56 (N60).

Suunnittelualueelta on laadittu luontoselvitys marraskuussa 2014 ennen avohakkuuta. Selvityksen yhteenvedon mukaan selvitysalue on luonnontilaltaan, lajistoltaan ja elinympäristöltään tavanomainen ja vaatimaton. Pirkanmaan ELY-keskuksen hakemuksen johdosta antaman lausunnon mukaan luontoselvitys on muilta osin asianmukainen, mutta maastotyöt on ajoitettu luotettavan selvitysajankohdan osalta myöhäisesti marraskuulle. ELY-keskuksella ei ole tiedossa sellaisia luonnonsuojelulain mukaisia luontoarvoja, jotka pitäisi ottaa huomioon lupahakemusta käsiteltäessä. Ruoveden ympäristövalvonta on suorittanut suunnitellulla ottamisalueella maastotarkastuksen 9.6.2016, jonka yhteydessä on todettu luontoselvityksen jälkeen alueella suoritettu avohakkuu.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Selvitysten riittävyys

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry:n valituksessa on esitetty, että ottamisalueelta tehty luontoselvitys on ollut luontoarvojen osalta puutteellinen.

Luontoselvitys on tehty marraskuussa, mikä ei ole ollut otollisin aika selvityksen tekemiselle. Kun kuitenkin otetaan hakijan luontoselvityksen lisäksi huomioon asiassa annetut lausunnot ja kunnan ympäristövalvonnan suorittaman maastotarkastuksen havainnot, lupa-asiaa ratkaistaessa on riittävästi selvitetty alueen luonnonarvot sekä suunnitellun hankkeen vaikutukset luonnonolosuhteisiin ja alueen kasvi- ja eläinlajeihin.

Luvan myöntämisedellytykset

Maakuntakaava

Maakuntakaava ei voi sellaisenaan muodostaa estettä maa-ainesluvan myöntämiselle. Kaava ja sen yhteydessä laaditut selvitykset voidaan kuitenkin ottaa lupaharkinnassa huomioon asian taustaselvityksinä. Hakemuksen kohteena olevalle alueelle ei ole pohjavesialuetta lukuun ottamatta osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia suojelumääräyksiä.

Alueen geologinen arvo ja maisema

Harjualuekokonaisuuden kannalta hankealueella tapahtuva maa-ainesten ottaminen heikentää väistämättä paikallisesti arvokkaan harjualueen geologista arvoa. Lisäksi nyt suunniteltu ottaminen yhdessä sen itäpuolella sijaitsevan, harjualueerajauksen ulkopuolelle jätetyn ottamisalueen kanssa käytännössä katkaisee harjujakson kahtia. Ottamisalue sijoittuu kuitenkin vain selännelaajentuman reunalle proksimaaliselänteen länsipuolelle. Ottamisalueella ei asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan ole yksittäisiä erikoisia luonnonesiintymiä. Koko harjujaksoa ei voida sen arvosta ja luonnontilasta saatu selvitys huomioon ottaen pitää erikoisena luonnonesiintymänä. Tähän nähden arvioitavaksi tulee se, voiko ottamistoiminta aiheuttaa maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tuhoutumista sen vuoksi, että ottaminen turmelisi arvokkaan harjualueen kokonaisuutta.

Ottamisalue on suhteellisen tasainen. Harjujakson jäljellä olevat korkeimmat kohdat jäävät selkeästi ottamisalueen pohjoispuolelle. Suunniteltu ottamisalue ei sisällä sen kaltaisia maisemaelementtejä, joita voitaisiin pitää erikoisina. Valtatie 66:n keskilinjan ja ottamisalueen väliin jää 50 metrin suojavyöhyke, jolle on edellytetty istutettavan puita maiseman suojaksi. Maisemoinnissa alueesta muodostetaan metsäinen. Maisemallisesti maa-aineksen ottamisen vaikutus alueen maisemakuvaan jää edellä mainitut seikat huomioon ottaen suhteellisen vähäiseksi. Myöskään hankkeen vaikutukset alueen kaukomaisemaan eivät ole huomattavia. Tähän nähden kyse ei ole maa-aineslaissa tarkoitettun kauniin maisemakuvan turmeltumisesta eikä luonnon merkittävien kauneusarvojen tuhoutumisesta.

Pohjavesi ja vesitalouslupa

Kun otetaan huomioon alueelta saadut pohjaveden korkeuden tarkkailutiedot sekä asetetut lupamääräykset, erityisesti määräys suojakerrospaksuudesta, tarkkailumääräykset sekä polttoaineiden ja muiden ympäristön kannalta haitallisten aineiden varastointia ja käyttöä koskevat määräykset, suunnitellusta toiminnasta ei voida arvioida aiheutuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Näin ollen maa-aineslupa on voitu myöntää edellyttämättä sitä, että toiminnalle on haettu vesilain mukaista lupaa.

Yhteenveto

Maa-aineslupa on myönnettävä, jos maa-aineslaissa säädetyt edellytykset luvan myöntämiselle täyttyvät. Luvan saaja on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman. Edellä tässä päätöksessä esitetyt seikat huomioon ottaen maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Ruoveden ympäristölautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa maa-aineslain 20 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkipanon jälkeen.valituslupa).

Esittelijäjäsen

Hanna-Maria Schiestl

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Elina Tanskanen, Paula Pihlava ja Hanna-Maria Schiestl.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 297, 33101 TAMPERE

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry ✓
Havangantie 418, 34710 VASKIVESI

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Jäljennös

Hervannan Kaivin Oy
Asiamies: Mika Heikkilä
Ympäristösuunnittelu Oy
Itsenäisyydenkatu 11, 33500 TAMPERE

Ruoveden ympäristölautakunta

Ruoveden kunnanhallitus, jonka on maa-aineslain 20 c §:n 2 momentin mukaisesti viipymättä ilmoitettava päätöksestä kunnan ilmoitustaululla

Oikeudenkäyntimaksu

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus; maksutta
Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry ja
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry; 250 euroa,
laskutetaan myöhemmin

kat